

Pist off i Norges fjelde

MED SKIND. Randonnée er en gammel måde at stå på ski på. Man vandrer opad på brede ski forsynet med dyreskind på sålen, så man kan stå fast, og siden suser man – uden skind – ned ad den uberørte bjergside. Denne type skiløb har fået sin renaissance med nyt superudstyr. Rejseliv forsøgte sig på norske Valdresflya.

■ Af Ulla Lund
Foto: Peter Hauerbach

Opad, opad og atter opad. Rolige skridt med fæste og pusten under kontrol, indtil vi endelig kan strippe fællerne – de kunstige skindstykker – af skiene og nyde at suse nedad i rytmiske sving gennem puddersne i granskov og åbent fjeldteræn med blød og skarvet overflade. Over os stråler den mest blå himmel, omkring os er der åbne horisonter og ingen huse i vejen for udsynet.

Inden vi nåede hertil i det lykkelige flow nedad, var der gået timer. Med svedigt, stædigt arbejde opad siden vi startede lunt indendørs på Hindsæter Fjeldhotel, hvor adventurefirmaet Uptur har hovedbase.

I år har Uptur udvidet repertoiret og udstyret og suppleret med nyt randoné-udstyr. Det er ikke til at kimses af. Mens man kan redde sig en velfungerende slalompakke i butikkerne til omkring 3.500 kr., så sniger et totalt randoné-udstyr sig nemt op nær 15.000 kr. Det avancerede ved udstyret er, at bagbindingen til slalomstavlerne har fire indstillinger, hvor højden kan indstilles, alt efter hvor stejlt man går opad. Og på toppen fjernes fællerne, den kunstige version af fortidens skind, som hindrer, at skiene skrider bagud, når man går opad. Bindingen sænkes i bund og låses fast på hele foden – ligesom alpint udstyr – og derefter går det nedad.

Kort sagt: Frihed til at færdes og løbe, hvor man vil – søge de øde tinder og jom-

fruelige nedkørsler, man ellers ikke kan nå på alpinski. Efter finjusteringen af udstyret gik det lidt efter hotellet opad med fællerne fordelt på hele undersålen. Små skridt, og som vores ekspert og guide Ragnhild Eide pointerede.

»Husk at lade være at løfte benene helt fri for hvert skridt op. Det bruger for meget energi. Man skal holde skiene i sneen og udnytte et ganske lille glid. Selv opad kan det faktisk lade sig gøre,« forklarede hun og demonstrerede.

GANSKE RIGTIGT GIK det at lave en slags lille glid fremad, når stigningen ikke er for stor. Og fællerne giver et forbløffende godt bid uanset stigning, og om det er blød sne, hård sne eller iset underlag.

Fra det flade stykke ved hotellet gik det over et par marker og videre ind i en birkeskov, hvor vi roligt og stabilt arbejdede os opad mellem dyrespor – fra jærv, elg og ræv – grene og dynger af blød sne. Fællerne sørgede for, at der ikke var baglid.

Efter blot et par kilometer var det tid til et afklædningsstop. Temperaturen var minus 15, og tøjet, vi var iført, en slags hybrid mellem det tyndere langrends og det tykkere alpine. Men selv denne udgave blev for varm opad, så et par lag røg i rygsækken for ikke at blive svedigt inden nedturen, hvor der sikkert

blev behov for noget lunende.

Vores udgave var den midte for nybegyndere med under 30 graders hældning, og derfor kunne vi undgå de ekstra forholdsregler, der ellers er et must – skovle, mødsendere til sneskred, fløjter m.m. – kun almindelig fjeldoppakning. For selv om himlen er blå ved afgang, kan det pludseligt blæse op i åbent fjeld, hvad enten man er på langrend eller randoné. Og derfor hedder det ekstra tøj, god chokolade, drikkevarer, underlag og helst også en pandelygter – just in case – og en mobil.

Middelsvært udrustet nærmede vi os nu det åbne snefjeld. Vi skulle forcere en stejl stigning, hvor det – trods fæller – hed skrå zig-zag-gang. Her blev vi belært om en speciel og særlig vending. På langrendsski hedder det en »lap-vending«, hvor den ene ski vendes 180 grader rundt i modsat retning, mens stavene støtter bagved, inden den anden løftes rundt.

På randoné tager vi igen en hybrid, hvor den ene ski i stedet svinges bagover, inden resten af proceduren følger.

ENDELIG NÅEDE VI den top, som vi havde udpeget som vendepunkt. Vi pustede ud og beundrede udsigten. Opover åbnede i fjeldrækkerne sig adskillige glitrende sneflader i forskellige højder. Udsigten gik også ned i en bred canyon, der smalt strak sig over

flere kilometer. Sneen skjulte dybet, så det var om at holde sig væk fra sneskrænterne, advarede Ragnhild

Fællerne kom nemt af, og bindingen blev justeret ned fra »høj stejl«, der har ca. fem centimeters løft i hælen. Som ikke så drevne alpinister og nybegyndere udi off piste, var det med lidt rystende knæ, vi kastede os ud i det. Først i store plovsving – det altid sikre på alpine bakker. Gradvis fanger man en rytme og lærer at aflæse terrænet og skrånings hældning, og tør så samle skiene mere og skærpe svingene.

Ski og ben lystrede og nedad blev plovsvingene til noget, der lignede parallelsving. Instruktionslød på, at i uberørt terræn skal kroppen bruges mere. Svingene skal virkelig understreges med skuldre, hofte m.m., og hele kroppen følge godt med rundt i svingene – mere end på slalombakker, der blot kræver almindelig vægtfordeling og let tryk på svingskien.

Til vores forbauselse fungerer både krop og udstyr fint efterhånden. Lemmer, terræn

Med Randoné forener man langrendets betagende naturoplevelser med farten og det legende i alpint skiløb.

og alt andet går op i en højere enhed, og det giver en adrenalininsprøjtning af overskud at nyde krop, sjæl, udsyn og bevægelse. Øjeblikke, hvor det bare siger sviirp, sviirp.

Næsten alt for hurtigt går det nedad i forhold til de timer, vi har arbejdet opad. Der må et par helt unødvendige, men umådeligt herlige stop til undervejs bare for at strække nedturen og nyde udsynet. Ved stoppene kan vi se ned til Hindsæter, der ligger som et varmt midtpunkt i den herlige natur.

Det forøger nydelsen og anstrengelserne at vide, at dermede – mange kilometer væk, men stadig i syns afstand – ligger hjemmebasen. Der venter et værelse med varmt bad efterfulgt af en aften i hyggenes tegn, på god gammeldags facon – herlig mad, pejs, vin og hyggelig småsnak.

Skiene beklædes med kunstskind, fæller, så man kan gå opad uden at glide baglæns.

Påskeløb på ski

■ Påsken i Norge er speciel. Alle, der kan krybe og gå, skal på fjeldet i disse få dage. For selv om vi fladlændere tror, at nordmænd er født med ski på, findes der faktisk mange, der ikke får benyttet den lokale natur. Men påsken kalder store som små ud på ski. Og derfor foregår der altid noget særligt i påsken, uanset hvor i Norge man befinder sig.

■ Her på Hindsæter er den lokale tradition et »påskerenn« på ski, hvor alle ældre er udklædt og konkurrerer med runder på en særlig bane og udfordringer til stor moro for tilskuere. Man løber med handicap, så de voksne må ud på mange runder. Banen består af spor, små hop og køreture under »broer«, der er lavet af grene. De mindste stolper derudad, mens de voksne forsøger at se stifulde ud med kløvekinder og parykker.

■ Løbet slutes med præmier og alkohofri lun gløg – og senere, indendørs, med lidt procenter i til de voksne.

